

**กระเป๋ามาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์
เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์**

**Malai Laikram bag : value culture to value, creative souvenirs
for tourism in Rattanakosin Island**

สุชีรา ผ่องใส^{1*} เมลดา สูดะเดช² และ กุสุมา นาวาทอง²
Sucheera Phongchai^{1*} Melada Sudadet² and Kusuma Nawatong²

Received 21 มกราคม 2565 Revised 13 กุมภาพันธ์ 2565 Accepted 10 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

ลายครามที่ปรากฏบนเครื่องลายครามนี้มีความสำคัญต่อการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบอกยุคสมัย และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่าง กลุ่มคนไทยและจีน บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋า มาลัยเชิงสร้างสรรค์ และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า มาลัยลายครามของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ โดยรวบรวม ข้อมูลจากเอกสาร และการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน สำนวความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น จำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋า มาลัยเชิงสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญ เลือกกระเป๋าแบบมาลัยลายดอกโบตั้น และการสร้างรูปแบบแท็ก QR Code ที่ ปรากฏข้อมูลสถานที่เกี่ยวกับประวัติเครื่องลายครามในเกาะรัตนโกสินทร์ ส่วนความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการออกแบบกระเป๋า มาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ ความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ ด้าน ความเหมาะสมของวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านราคา ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.64, 4.64, 4.62, 4.71, 4.70 และ 4.83 ตามลำดับ กระเป๋ามาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ จึงเป็นการออกแบบของที่ระลึกที่เชื่อมโยงกับสถานที่ สำคัญทางประวัติศาสตร์เพื่อการวางแผนสู่การส่งเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การ พัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์, กระเป๋ามาลัยลายคราม, การท่องเที่ยวในเกาะ รัตนโกสินทร์

¹อาจารย์ ดร., คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Lecturer Dr., Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² นักศึกษา, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

² Student, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : sucheera.p@rmutp.ac.th

Abstract

The Laikram patterns appear on Chinese porcelain is important to the study of history. It is a tool used to indicate the era and shows the cultural relationship between Thai and Chinese people. This article therefore aims to study Laikram patterns for creative design of garland bags and the satisfaction of the target group towards product design of Laikram garland bags for creative souvenirs for tourism in Rattanakosin Island by collecting information from the document and 5 experts, including surveying the satisfaction of 50 samples. The data were then analyzed using frequency, percentage and mean. The results showed that the Laikram patterns for the creative garland design, which was designed as a peony-patterned one-man garland bag, was chosen by experts. In addition, the creation of a QR Code tag format that appears information about the history of Laikram patterns in Rattanakosin Island. The satisfaction of the target group towards the design of Laikram garland bag : Value culture to the value of creative souvenirs for tourism in Rattanakosin Island. The satisfaction with products, the suitability of materials, the utility, the price and the channel and distribution location and the marketing promotion were 4.64, 4.64, 4.62, 4.71, 4.70 and 4.83, respectively. Malai Laikram bag: value culture to value, creative souvenirs for tourism in Rattanakosin Island therefore, it is a souvenir design that are linked to historical landmarks for planning to promote and prepare for sustainable tourism development in Rattanakosin Island.

Keywords: Creative souvenirs, Malai Laikram bag, Tourism in Rattanakosin Island

1. บทนำ

เครื่องลายครามหรือเครื่องเซรามิกส์แบบพอร์ซเลน (Porcelain) มีลักษณะเป็นสีขาวใสละเอียดยล้วยเปลือกหอย นิยมทำเป็นเครื่องภาชนะกระเบื้องหรือเครื่องถ้วยชามเนื้อขาวเขียนลายเป็นสีคราม มีต้นกำเนิดในประเทศจีน โดยมีแหล่งผลิตเครื่องกระเบื้องจีนที่สำคัญอยู่ที่เมืองจิ่งเต๋อเจิน มณฑลเจียงซี ผลิตเครื่องกระเบื้องให้ราชสำนักพระเจ้ากรุงจีน และส่งออกขายต่างแดนได้รับความนิยมจากชนชั้นสูงทั่วโลก คนไทยเรียกเครื่องกระเบื้องที่ผลิตจากจิ่งเต๋อเจินว่า กระเบื้องกังไส (ทวิธาร วรินทร์าคม, 2550) เครื่องลายครามเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการติดต่อระหว่างกลุ่มคนไทยและจีนที่มีมาช้านาน เนื่องจากเครื่องถ้วยเหล่านี้สามารถกำหนดอายุได้อย่างแน่ชัด จึงทำให้นักโบราณคดีและนักวิชาการใช้เป็นหลักฐานในการกำหนดอายุชั้นดิน และโบราณสถานหลายแห่ง ทั้งนี้การกำหนดอายุเครื่องถ้วย ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบหลายประการ เช่น เนื้อดิน รูปทรงภาชนะ น้ำเคลือบ และลวดลาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาลวดลายบนเครื่องถ้วยคือเครื่องมือสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ใช้ในการบอกยุคสมัยของเครื่องถ้วยแต่ละชิ้น (อิชิริษฐ์ ไชยพจน์พานิช, 2553)

ลายครามที่ปรากฏบนเครื่องลายครามไม่ว่าจะเป็นการเขียนลายคน ลายเทพเจ้า ลายสัตว์ ลายตัวอักษร ลายสัญลักษณ์มงคล ลายทิวทัศน์ และลายพันธุ์พฤกษา ลวดลายเหล่านี้ นอกจากจะทำให้เกิดความสวยงามแล้วยังเป็นสัญลักษณ์ของความหมายอันเป็นมงคล โดยเฉพาะในวัฒนธรรมจีนลายพันธุ์พฤกษาปรากฏการให้ความหมายที่หลากหลาย เช่น ลายที่เชื่อมโยงกันหมายถึงการเจริญเติบโตอย่างไม่มีสิ้นสุด และการมีชีวิตยืนยาว ลายพันธุ์พฤกษาที่ตกแต่งด้วยดอกไม้ขนาดใหญ่หมายถึง การมีลูกชายนำพาซึ่งความสุข (ทวิธรา วรินทร์าธรรม, 2550) ลายพันธุ์พฤกษาจึงมีลักษณะเป็นลายเครือเถา ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน ได้แก่ ดอกไม้ เถาวัลย์ และใบไม้ ปรากฏลายพันธุ์พฤกษาจำนวน 3 ลวดลาย ได้แก่ ลายดอกบัว ลายดอกโบตั๋น และลายเบญจมาศ ลายดอกบัว สามารถแบ่งได้สองรูปแบบ แบบแรกคือภาพดอกบัวตามแบบธรรมชาติ แบบที่สองคือการเขียนแบบลายดอกบัวประดิษฐ์ โดยจัดเป็นลายก้านขด และเขียนใบไม้ปลายแหลมขอบหยักแทนใบบัวแบบธรรมชาติ ลายดอกโบตั๋น ได้รับการยกย่องว่าเป็นลายดอกไม้สัญลักษณ์ของความงาม ความหรูหรา และความสง่างาม การวาดดอกโบตั๋นจะมีลักษณะกลีบซ้อนขึ้นไปหลายชั้น แต่ละกลีบมีการเขียนเส้นขนานที่โคนกลีบเพื่อแสดงความมีมิติ นอกจากนี้ใบไม้ที่ประกอบตัวดอกนั้นมักมีขนาดใหญ่ ยังบ่งบอกถึงลักษณะของราชวงศ์หยวน ซึ่งตรงข้ามกับการเขียนกลีบดอกโบตั๋นและใบของช่างในสมัยราชวงศ์หมิงที่มีขนาดเล็กเพรียว และลายเบญจมาศ เป็นลายดอกไม้ดั้งเดิมของจีน แบ่งโครงสร้างลวดลายออกเป็นสองประเภทคือ ลายดอกเบญจมาศที่ถูกใช้เป็นลวดลายหลัก และลายดอกเบญจมาศที่ผสมผสานกับรูปแบบอื่น (ทวิธรา วรินทร์าธรรม, 2550 ; อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช, 2553)

เครื่องลายครามที่เข้ามาในประเทศไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นั้นมีจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นเครื่องถ้วยจีน เครื่องถ้วยญี่ปุ่น และเครื่องถ้วยฝรั่ง เครื่องถ้วยเหล่านี้นิยมนำมาเป็นทั้งเครื่องใช้และเครื่องตกแต่งบ้าน เช่น ผู้มีบรรดาศักดิ์จะนิยมใช้เครื่องถ้วยฝรั่งเป็นเครื่องใช้ ส่วนเครื่องถ้วยญี่ปุ่นนั้นนิยมนำมาประดับตกแต่งบ้าน และเป็นสมัยที่นิยมเล่นและประกวดเครื่องโต๊ะลายครามหรือที่เรียกว่า เครื่องกิมตึง กันมาก (โต๊ะบูชาที่ตกแต่งจัดชุดด้วยเครื่องถ้วยลายคราม) อีกทั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเครื่องลายครามจีนจึงทรงเป็นพระราชธุระรวบรวมมาจัดตั้งเป็นเครื่องประดับและให้มีการประกวดเครื่องโต๊ะ มีการกำหนดกฎกติกาเพื่อใช้ในการตัดสินเครื่องโต๊ะรัตนโกสินทร์ศก 119 ขึ้นใน พ.ศ.2444 (ภุชงค์ จันทวิช, 2551 ; สายันต์ ไพรัชญาจิตร, 2554)

ประเด็นเดียวกันนี้ พระราชานิยมในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดการสะสมเครื่องถ้วยกังไส และทรงศึกษาอย่างลึกซึ้งรู้ถึงที่มาของลวดลายที่ปรากฏบนเครื่องลายคราม และเมื่อพระองค์ทรงสร้างพระราชวังดุสิต จึงได้พระราชทานนามของถนนและสะพานรอบพระราชวังดุสิตตามชื่อลายและสีเครื่องลายครามจากประเทศจีน เช่น ถนนฮก ถนนลก ถนนลิ้ว เป็นชื่อลายครามเทพเจ้า ฮกหมายถึงความสุขสมหวัง ลกหมายถึงความมั่งคั่งและเกียรติยศ ลิ้วหรือลิ้วหมายถึงความเป็นผู้มีอายุยืน ถนนพุดตานหรือดอกโบตั๋นถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจวาสนา ถนนเบญจมาศ จากเครื่องลายครามที่มีลายดอกเบญจมาศ ซึ่งเป็นดอกไม้ที่มีกลีบสลับซับซ้อนแสดงถึงความมั่งคั่ง ถนนบรรทัดทอง เดิมชื่อถนนประทัดทอง มาจากชื่อลายต้นประทัดทอง สะพานช้างฮี้หรือซังฮี้ เป็นลายตัวอักษรคำมงคลของ

จีน หมายถึง แสดงความยินดีอย่างยิ่ง และสะพานขาว เป็นสีของเครื่องลายคราม (ภุชงค์ จันทวิช, 2551 ; สายันต์ ไพรัชญาจิตร, 2554)

ลวดลายและสีของเครื่องลายครามที่ใช้ในการตั้งชื่อถนนและสะพานรอบพระราชวังดุสิต ยังปรากฏสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ ถนนราชดำเนิน เดิมชื่อถนนเบญจมาศ ซึ่งเป็นชื่อลายเบญจมาศดั้งเดิมของจีน ทำเตียนหรือชุมชนทำเตียน เป็นท่าที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตจึงเป็นย่านการค้าขายที่ใหญ่ที่สุด และเป็นย่านที่พ่อค้าชาวจีนล่องเรือสำเภานำเครื่องลายครามเข้ามาค้าขาย บางลำพู เดิมเป็นที่ตั้งของตั้งของตึกสิบสามห้าง ชาวจีนนำตึกสิบสามห้างไปเขียนภาพในเครื่องลายคราม เพราะเป็นลายที่มีราคาสูงกว่าลายอื่น ย่านเสาชิงช้าหรือตลาดเสาชิงช้า ในสมัยรัชกาลที่ 5 ตลาดเสาชิงช้าเป็นย่านร้านค้าขายเครื่องลายครามจากจีน ผู้คนจึงเรียกย่านนั้นว่า เครื่องกระเบื้องเสาชิงช้า นอกจากนี้ชาวจีนยังนำเอาภาพเสาชิงช้าไปวาดลงในเครื่องลายครามอีกด้วย และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร เป็นสถานที่สำหรับจัดแสดง และเก็บเครื่องลายครามในราชสำนักสมัยรัตนโกสินทร์เก่าแก่ของประเทศ (บัณฑิต จุลาสัย และรัชดา โชติพานิช, 2561)

พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์เป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมและแหล่งเรียนรู้วิถีกุลสตรีชาววังของฝ่ายในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ฝ่ายในหรือพระราชสำนักฝ่ายใน ประกอบด้วยพระตำหนักและตำหนักจำนวนมาก โดยแต่ละแห่งมีความโดดเด่นเรื่องชาววังแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเจ้าของพระตำหนักหรือตำหนักนั้นมีความสนใจหรือมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง พระตำหนักหรือตำหนักนั้นก็จะมีชื่อเสียงพิเศษโดยเฉพาะ แต่จะไม่เรียกพระราชสำนักจะเรียกสั้น ๆ เพียงสำนัก เช่น สำนักสมเด็จที่บน สมเด็จที่บนในที่นี้คือ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ สำนักสมเด็จที่บนขึ้นชื่อในเรื่องการทำดอกไม้ มีฝีมือการทำงานดอกไม้อย่างประณีต สวยงาม และแปลกใหม่ เช่น พวงมาลัยโซ่ที่ใช้คล้องคอมาในวันเปิดพระบรมรูปทรงม้า รัชกาลที่ 5 รวมถึงการจัดดอกไม้บนโต๊ะอาหาร การประดับห้องเสวยเมื่อมีพระราชพิธีสำคัญ และงานเลี้ยงต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง (ฉัตรดาว ลิขิตวงศ์, 2561) ในวัฒนธรรมของพระราชสำนักฝ่ายในมีการใช้พวงมาลัยในพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น พระราชพิธีฉัตรมงคล พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ นอกจากนี้งานมาลัยยังเกี่ยวข้องในวิถีชีวิตของชาววัง แสดงถึงศาสตร์ของคนชั้นสูง และความเป็นกุลสตรีที่ดี ในช่วงปี พ.ศ.2475 การร้อยมาลัยได้เผยแพร่สู่สามัญชนในช่วงยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปัจจุบันงานมาลัยมีความหลากหลายของรูปแบบการใช้งานโดยมีการแบ่งตามหน้าที่ใช้สอยของมาลัยจำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ มาลัยชายเดี่ยว มาลัยสองชาย และมาลัยช้ารวย (ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย, 2562)

ของที่ระลึกในรูปแบบมาลัย โดยเฉพาะมาลัยเงินที่ปรากฏในเวทีประชุมระดับภูมิภาคอย่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 34 ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 20-23 มิถุนายน 2562 ที่ผ่านมา เป็นของที่ระลึกที่สะท้อนวัฒนธรรมไทย ด้วยมาลัยถูกใช้ในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองอยู่เสมอ แต่ด้วยดอกไม้เป็นวัสดุที่ร่วงโรยได้ง่าย จึงมีวิธีที่จะทำให้ความงดงามของพวงมาลัยคงอยู่ มาลัยเงินจึงเป็นของที่ระลึกที่เลียนแบบธรรมชาติทั้งดอกมะลิ ดอกกรัก และดอกกุหลาบ รวมทั้งวิธีการร้อยพวงมาลัยและการทำช่ออุบะจึงเป็นการทำตามแบบของจริงทุกประการ (นาทนาม ไวยหงษ์, 2562) ของที่ระลึกในรูปแบบมาลัยจึงเป็นของที่ระลึกประเภทของขวัญ อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ของที่ระลึกกลายเป็นสินค้า

เพื่อจัดจำหน่าย และเพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของผู้บริโภคจึงมีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพิ่มมากขึ้น เช่น สินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว เป็นสินค้าของที่ระลึกที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการซื้อเก็บไว้เป็นของที่ระลึกถึงสถานที่ท่องเที่ยว จึงควรเป็นของที่ระลึกที่แสดงเอกลักษณ์ที่สร้างความทรงจำของนักท่องเที่ยวให้ระลึกถึงแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ (สุวภัทร ศรีจองแสง, 2561)

สินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมของสถานที่นั้น (สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2556) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อบริการข้อมูลให้นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยการใช้โทรศัพท์มือถือสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน สามารถสแกนและเข้าถึงข้อมูลได้ทันที จึงนับเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอนุรักษ์ การจัดการมรดกวัฒนธรรม และการประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สู่ความเป็นสากลอีกด้วย (ไพศาล กาญจนวงศ์ และอาภิทัย กาญจนวงศ์, 2560)

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ดในสินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามิติด้านวัฒนธรรม โดยการนำทรัพยากรทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ อีกทั้งประเทศไทยมีต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สูงมาก เป็นเสมือนสินทรัพย์ที่ผ่านการสั่งสมจนเกิดเป็นมูลค่า การประยุกต์และบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมมาใช้อย่างสามารถพัฒนาทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้ วัฒนธรรมจึงเป็นต้นน้ำของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ที่สามารถนำทุนวัฒนธรรม เช่น เรื่องราว (Story) และเนื้อหา (Content) ของวัฒนธรรม มาสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ของตน หรือใช้ทุนทางวัฒนธรรมสร้างความแตกต่างหรือจุดขายให้กับสินค้า เกิดเป็นสินค้าวัฒนธรรมและทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นแก่สินค้าและบริการ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าเชิงสร้างสรรค์ได้ (กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ, 2562)

ดังนั้น วัฒนธรรมเครื่องลายคราม และลวดลายที่ปรากฏทั้งลายคน ลายเทพเจ้า ลายสัตว์ ลายตัวอักษร ลายสัญลักษณ์มงคล ลายทิวทัศน์ และลายพันธุ์พฤกษาที่ประกอบด้วยลายดอกบัว ลายดอกโบตั๋น และลายเบญจมาศเป็นการสื่อความหมายอัตลักษณ์ในเชิงสัญลักษณ์ และความเชื่อเชิงช่าง นำมาสู่กระบวนการออกแบบ และการสอบถามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อทำต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาลายลายครามของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ การออกแบบสินค้าของที่ระลึกประเภทเครื่องใช้ด้วยรูปแบบกระเป๋ามาลายตกแต่งด้วยลายครามหรือกระเป๋ามาลายลายครามเพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ จึงมุ่งหวังในการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาลายลายครามของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ที่เชื่อมโยงกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นสินค้าของที่ระลึกที่ผู้บริโภคสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เรื่องราวและเนื้อหาเกี่ยวกับลายครามในแต่ละ

พื้นที่ด้วยตนเอง ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code) ผลงานการออกแบบดังกล่าวจะนำไปสู่การหาคำตอบความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นการวางแผนสู่การส่งเสริมและพัฒนาทัศนวิสัยสร้างสรรค์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่สากล (Creative Craft Innopolis) กระเป๋ามาลียลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ จึงเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์อย่างยิ่ง

2. วัตถุประสงค์

2.1 ศึกษาลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋ามาลียเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

2.2 ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อกระเป๋ามาลียลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เน้นการศึกษาวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นแนวทางการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ตรงกับวัตถุประสงค์ และนำองค์ความรู้ดังกล่าวกำหนดขอบเขตการวิจัย การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ การสร้างแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

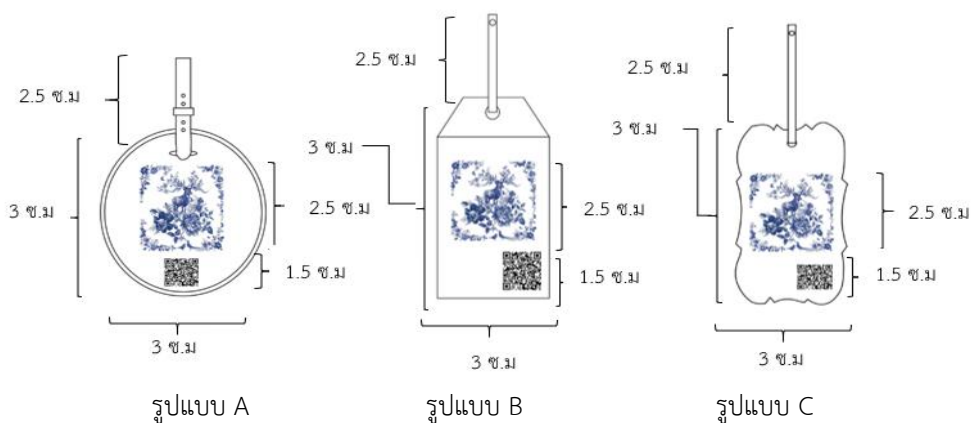
3.1 ขอบเขตการวิจัย

การออกแบบมาลียลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งหลังจากได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลายคราม รูปแบบมาลีย และการออกแบบแท็กกระเป๋าที่มีการประยุกต์ใช้บาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code) ในการสแกนเพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์มาออกแบบกระเป๋ามาลีย ตกแต่งด้วยลายครามหรือกระเป๋ามาลียลายคราม จำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบกระเป๋ามาลียขำร่วยลายดอกบัว รูปแบบกระเป๋ามาลียชายเดี่ยวลายดอกโบตั๋น และรูปแบบกระเป๋ามาลียสองชายลายดอกเบญจมาศ การออกแบบแท็กกระเป๋าได้มีการประยุกต์ใช้บาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code) เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ พระราชวังดุสิต ถนนราชดำเนิน ท่าเตียนหรือชุมชนท่าเตียน บางลำพู ย่านเสาชิงช้าหรือตลาดเสาชิงช้า และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร

มัลย์ชาว์ร่วยลายดอกบัว มัลย์ชาเดียวลายดอกโบทัน มัลย์สองชาวยลายดอกเบญจมาศ

ภาพที่ 1 มัลย์ชาว์ร่วยลายดอกบัว มัลย์ชาเดียวลายดอกโบทัน
และมัลย์สองชาวยลายดอกเบญจมาศ

ภาพที่ 2 รูปแบบแท็กกระเป๋าที่มีคิวอาร์โค้ด (QR Code) เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทาง
ประวัติศาสตร์เครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์

3.2 การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ

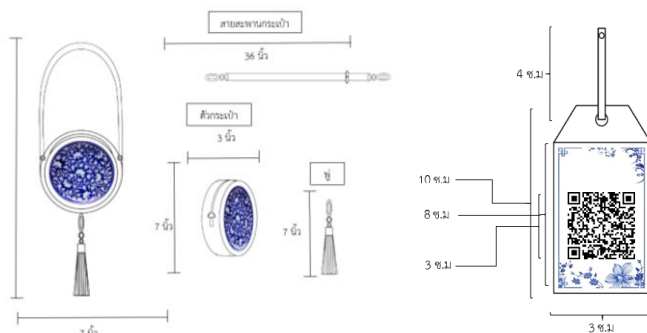
ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังนี้ อาจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องลายคราม อาจารย์จักรพันธ์ รูปงาม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านมัลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ พิจักขณา ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลวรรณ สีใส ผู้เชี่ยวชาญทางด้านงานประดิษฐ์ของที่ระลึก และอาจารย์ พัดยศ เพชรวงษ์ ผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว

3.3 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ - สกุล ระดับการศึกษา สถานที่ทำงาน ตำแหน่งงาน และความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญ ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋ามาลัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ รูปแบบ ขนาดและสัดส่วน วิธีการ วัสดุ แท็กกระเป๋า และแผนที่การท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 ท่าน เลือกผลิตภัณฑ์กระเป๋าแบบมาลัยช้ายเดี่ยวลายดอกโบตัน เนื่องจากเป็นรูปแบบของกระเป๋าที่มีความเหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวันมากที่สุด สามารถใช้ได้ทุกเพศทุกวัย และนำไปเป็นของที่ระลึกได้ ส่วนลายดอกโบตันที่ใช้ตกแต่งกระเป๋า เป็นลายครามที่พบมากในเครื่องลายคราม และได้รับการยกย่องว่าเป็นดอกไม้มงคล สัญลักษณ์ของความหรูหรา และความสง่างาม ลวดลายของดอกโบตันจึงเป็นลายครามที่มีความหมายมงคล จึงเหมาะกับการนำไปเป็นของที่ระลึก ขนาดและสัดส่วนของกระเป๋ามีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 7 นิ้ว เป็นขนาดที่มีความเหมาะสมกับการนำไปผลิตเป็นของที่ระลึกจำนวนมากได้ วิธีการตกแต่งลายครามบนกระเป๋า ควรเป็นการปักคอมพิวเตอร์ เพราะจะทำให้ลายครามมีมิติ และการปักทำให้เห็นผิวสัมผัสความนูนของลาย ทำให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจซื้อได้ง่าย วัสดุที่ใช้ในการทำกระเป๋าควรเป็นผ้าแคนวาสสีขาว เพราะเป็นสีที่ทำให้ลายครามสีน้ำเงินมีความเด่นชัด แท็กกระเป๋า ควรเป็นรูปแบบ B เพราะมีความเหมาะสมกับรูปทรงกระเป๋า และเป็นมาตรฐานในการออกแบบกระเป๋าทรงกลม แท็กกระเป๋าจึงควรจะเป็นสี่เหลี่ยม เพราะจะทำให้แท็กกระเป๋ามองเห็นได้ชัดเจน หากแท็กกระเป๋าเป็นรูปแบบทรงกลมเช่นเดียวกับกระเป๋าอาจทำให้เกิดความกลมกลืนและมองเห็นได้ไม่ชัดเจน และแผนที่การท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ มีความเหมาะสม เพราะเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรม และสามารถนำความรู้ทางด้านเครื่องลายครามมาต่อยอดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ได้

ภาพที่ 3 แบบร่างสรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

4. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋ามาลัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อกระเป๋ามาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ มีผลการวิจัย ดังนี้

4.1 ลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋ามาลัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

ลายดอกโบตั๋นเป็นลายครามที่ใช้ในการออกแบบรูปแบบกระเป๋ามาลัยชายเดี่ยว เป็นลายที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นดอกไม้มงคล สัญลักษณ์ของความหรูหรา และความสง่างาม กระเป๋ามีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 7 นิ้ว ความหนา 3 นิ้ว สายสะพายกระเป๋ายาว 1×36 นิ้ว และพู่ความยาว 7 นิ้ว ตกแต่งลายครามบนกระเป๋าคanvasสีขาวด้วยการปักคอมพิวเตอร์ แท้ที่กระเป๋ามีรูปแบบสีเหลี่ยมผืนผ้า เพราะเป็นมาตรฐานในการออกแบบกระเป๋าทรงกลม ตกแต่งด้วยลายดอกโบตั๋น และการปักคิวอาร์โค้ด (QR Code) เมื่อสแกนจะปรากฏข้อมูลแผนที่การท่องเที่ยวและข้อมูลประวัติศาสตร์เครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ พระราชวังดุสิต ถนนราชดำเนิน ท่าเตียนหรือชุมชนท่าเตียน บางลำพู ย่านเสาชิงช้าหรือตลาดเสาชิงช้า และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร มีขั้นตอนการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ ดังนี้

4.1.1 การปักลายดอกโบตั๋น กระเป๋ามีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 7 นิ้ว การตกแต่งลายครามบนกระเป๋าคanvasสีขาวด้วยการปักคอมพิวเตอร์จึงมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6 นิ้ว ด้วยการร่างแบบลายดอกโบตั๋น ลงบนโปรแกรม PE-DESIGN ให้เครื่องปักคอมพิวเตอร์ปักตามแบบร่าง

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการปักลายดอกโบตั๋น

4.1.2 การทำโครงสร้างกระเป๋ การสร้างแพตเทิร์นกระเป๋าด้วยแผ่นพลาสติก ความหนา 0.8 มิลลิเมตร ตัดขนาดแพตเทิร์นกระเป๋ในแต่ละส่วน ได้แก่ ตัวกระเป๋ามีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 7 นิ้ว จำนวน 2 ชิ้น ความหนาของกระเป๋าด้านล่างขนาด 3×13 นิ้ว จำนวน 1 ชิ้น และความหนาของกระเป๋าด้านบนขนาด 3×10 นิ้ว จำนวน 1 ชิ้น

4.1.3 การประกอบกระเป๋ามาลัยลายคราม นำผ้าแคนวาสสีขาวมาตัดตามแพตเทิร์นกระเป๋ที่ตัดไว้ แผ่นแรกเป็นผ้าแคนวาสสีขาวที่ปักลายดอกโบตั๋นเรียบร้อยแล้ว ส่วนแผ่นที่สอง เป็นผ้าแคนวาสสีขาวไม่มีลวดลาย โดยให้มีระยะห่างจากขอบในแต่ละแพตเทิร์นประมาณ 0.5 นิ้ว เพื่อการเย็บกระเป๋ นำผ้าซับในมารีดติดกับผ้าที่ตัดแบบไว้อีกด้านโดยให้แผ่นพลาสติกอยู่ด้านใน และเย็บประกอบกระเป๋ โดยเริ่มจาก 1) นำผ้าความหนาของกระเป๋

ด้านบนขนาด 3×10 นิ้ว เจาะผ้าขนาดความยาว 8 นิ้ว นำชิปรูตและตะขามาเย็บติดกับผ้า 2) นำผ้าความหนาของกระเป๋าด้านล่างขนาด 3×13 นิ้ว เย็บติดกับผ้าความหนาของกระเป๋าด้านบนให้เป็นเส้นยาว 3) นำผ้าตัวกระเป๋าด้านหน้าเย็บติดผ้าความหนาโดยรอบ 4) การเย็บสายสะพายกระเป๋ายาว 1×36 นิ้ว และพู่ความยาว 7 นิ้ว คล้องใส่กับตัวกระเป๋า

4.1.4 การสร้างแท็กกระเป๋า รูปแบบกระเป๋ามาลายลายเดียวลายดอกโบตั๋นนั่นเป็นรูปแบบทรงกลมแท็กกระเป๋าจึงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 2×3 นิ้ว สายคล้องความยาว 0.5×3 นิ้ว (เมื่อคล้องกับกระเป๋าสายคล้องจะมีขนาดความยาว 0.5×1.5 นิ้ว) ขั้นตอนการสร้างแท็กกระเป๋า 1) การสร้างแท็ก QR Code โดยใช้โปรแกรม PUBHTML 5 นำข้อมูลใน ADD New Book รวบรวมไฟล์ และกดแชร์ กด Share This Book กด QR Code จะได้รับรหัสหรือเครื่องหมายคิวอาร์โค้ด (QR Code) 2) นำรหัสหรือเครื่องหมายคิวอาร์โค้ด (QR Code) ร่างแบบลงบนโปรแกรม PE-DESIGN พร้อมการตกแต่งลายครามให้เครื่องปักคอมพิวเตอร์ปักตามแบบร่าง สี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 1.5 นิ้ว บนผ้าแคนวาสสีขาวขนาด 5×7 นิ้ว 3) การทำโครงสร้างแท็กกระเป๋าด้วยด้วยแผ่นพลาสติกความหนา 0.8 มิลลิเมตร นำผ้าแคนวาสสีขาวที่ปักคิวอาร์โค้ด (QR Code) เรียบร้อยแล้ว หุ้มแผ่นพลาสติก และเย็บปิดให้เรียบร้อย 4) เจาะผ้าที่จะคล้องสายขนาดความยาว 0.5 นิ้ว และเย็บรอบรอยเจาะ 5) ตัดผ้าแคนวาสสีขาวทำเป็นสายคล้องความยาว 1×4 นิ้ว เย็บเก็บขอบข้างละ 0.5 นิ้ว เมื่อเสร็จนำไปคล้องกับสายสะพายกระเป๋า

ภาพที่ 5 ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ 6 แผนที่และข้อมูล QR Code การท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อกระเป๋ามัลลาลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

การสำรวจความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน ส่วนตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อกระเป๋ามัลลาลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมาตราส่วน (Rating Scale) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความเหมาะสมของวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านราคา ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน ผลการวิจัยด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58 และเป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21 - 29 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 68 อายุ 31 - 39 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าของธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และอาชีพอิสระ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และด้านรายได้/เดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้/เดือน 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26 น้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 รายได้ 45,001 - 50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18 รายได้ 25,001 - 35,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16 รายได้ 35,001 - 45,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อกระเป๋ามัลลาลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความเหมาะสมของวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านราคา ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์

ด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) ความเหมาะสมขนาดและสัดส่วน	4.58	มากที่สุด
2) สีสันทของผลิตภัณฑ์	4.74	มากที่สุด
3) ลวดลายของผลิตภัณฑ์	4.56	มากที่สุด
4) ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและทันสมัยของรูปแบบ	4.70	มากที่สุด
รวม	4.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สีสันทของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและทันสมัยของรูปแบบ ความเหมาะสมขนาดและสัดส่วน และลวดลายของผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74, 4.70, 4.58 และ 4.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของวัสดุ

ด้านความเหมาะสมของวัสดุ	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) วัสดุมีความทนทานต่อการใช้งาน	4.54	มากที่สุด
2) วัสดุที่นำมาใช้มีความน่าสนใจ	4.70	มากที่สุด
3) วัสดุที่นำมาตกแต่งมีความเหมาะสม	4.68	มากที่สุด
รวม	4.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสมของวัสดุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของวัสดุโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัสดุที่นำมาใช้มีความน่าสนใจ วัสดุที่นำมาตกแต่งมีความเหมาะสม และวัสดุมีความทนทานต่อการใช้งาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70, 4.68 และ 4.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอย

ด้านประโยชน์ใช้สอย	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) ขนาดของกระเป๋ามีความเหมาะสมกับการใช้งาน สามารถบรรจุของในกระเป๋าได้สะดวก	4.62	มากที่สุด
2) การนำไปใช้เป็นของที่ระลึก	4.62	มากที่สุด
รวม	4.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประโยชน์ใช้สอยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ขนาดของกระเป๋ามีความเหมาะสมกับการใช้งาน สามารถบรรจุของในกระเป๋าได้สะดวก และการนำไปใช้เป็นของที่ระลึก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

ตารางที่ 4 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านราคา

ด้านราคา	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) ผลิตภัณฑ์มีราคาเหมาะสม	4.68	มากที่สุด
2) ผลิตภัณฑ์มีราคา 1,499 บาท อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	4.78	มากที่สุด
3) ผลิตภัณฑ์มีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ	4.68	มากที่สุด
รวม	4.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลด้านราคาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านราคาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลิตภัณฑ์มีราคา 1,499 บาท อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ผลิตภัณฑ์มีราคาเหมาะสม และผลิตภัณฑ์มีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68

ตารางที่ 5 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย

ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) ร้านขายของที่ระลึก	4.64	มากที่สุด
2) ตลาดออนไลน์	4.86	มากที่สุด
3) งานจัดแสดงสินค้า	4.60	มากที่สุด
รวม	4.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตลาดออนไลน์ ร้านขายของที่ระลึก และงานจัดแสดงสินค้า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86, 4.64 และ 4.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการตลาด

ด้านการส่งเสริมการตลาด	ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	ความพึงพอใจ
1) ผลิตภัณฑ์สามารถต่อยอดในเชิงธุรกิจ SMEs	4.70	มากที่สุด
2) ผลิตภัณฑ์สามารถต่อยอดในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	4.96	มากที่สุด
รวม	4.83	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการส่งเสริมการตลาดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลิตภัณฑ์สามารถต่อยอดในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และผลิตภัณฑ์สามารถต่อยอดในเชิงธุรกิจ SMEs ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 และ 4.70 ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

5.1 ผลการศึกษาด้านผลิตภัณฑ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 มีความแตกต่างกับงานวิจัยเรื่อง การประดิษฐ์มาลัยขำร่วยจากแกนต้นมันสำปะหลังด้วยเทคนิคการติด โดยเฉลี่ย 3.82 (ณรงค์กร ทองหมื่น และภัทรารักษ์ พิบูลย์สวัสดิ์, 2560) ในด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามและทันสมัยของ

รูปแบบ เนื่องจากประดิษฐ์มาลัยขำรวยเป็นรูปแบบเชิงอนุรักษ์ แต่ผลิตภัณฑ์ออกแบบของที่ระลึกมาลัยลายครามเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋ารูปแบบมาลัยขำเดียวลายดอกโบตั๋นที่เพิ่มโอกาสในการใช้งานที่หลากหลาย และการสร้างสรรค์รูปแบบแท็ก QR Code ที่ปรากฏข้อมูลแผนที่การท่องเที่ยวและข้อมูลประวัติศาสตร์เครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ พระราชวังดุสิต ถนนราชดำเนิน ท่าเตียนหรือชุมชนท่าเตียน บางลำพู ย่านเสาชิงช้าหรือตลาดเสาชิงช้า และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร จึงเป็นการเพิ่มโอกาสในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น

5.2 ผลการศึกษาด้านความเหมาะสมของวัสดุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของวัสดุโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ลวดลายเครื่องลายครามไทย (ชลดา รัชตะพงษ์ธร, 2555) ในด้านวัสดุที่นำมาตกแต่งมีความเหมาะสม ด้วยวิธีการตกแต่งลายครามบนผลิตภัณฑ์ เนื่องจากลายครามมีลักษณะเป็นสีทึบไม่มีมิติ ใช้สัต์ดกัน แต่สามารถใช้สีขาวเพื่อไล่สีอ่อน - แก่ และนิยมการตัดเส้นไม่ว่าจะตัดเส้นด้วย สีเข้ม หรือสีอ่อน วิธีการใช้สีเหล่านี้จึงเป็นการลงสีที่เป็นเอกลักษณ์ในการประยุกต์เป็นของที่ระลึกได้

5.3 ผลการศึกษาด้านประโยชน์ใช้สอยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.62 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสินค้าของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบากชุม ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี (สุภภัทร ศรีทองแสง, 2561) ในด้านการนำสินค้าทางภูมิปัญญาไปประยุกต์เป็นของที่ระลึก เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อของที่ระลึกทางภูมิปัญญา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านของที่ระลึกต้องสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญา ด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือด้านประโยชน์ใช้สอยที่ต้องมีความแข็งแรงและคงทน และด้านคุณค่าของงานศิลปะและความงามของผลิตภัณฑ์ ของที่ระลึกควรผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น การนำสินค้าทางภูมิปัญญาไปประยุกต์เป็นของที่ระลึกจึงควรมีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย โดดเด่น และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย การเพิ่มกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการออกแบบของที่ระลึก จึงเป็นการเพิ่มคุณค่าทางใจให้กับสินค้าและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการส่งเสริมอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เหมาะสม และสอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

5.4 ผลการศึกษาด้านราคาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านราคาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.71 ในด้านผลิตภัณฑ์ราคา 1,499 บาท มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การประดิษฐ์มาลัยขำรวยจากแกนต้นมันสำปะหลังด้วยเทคนิคการติด (ณรงค์กร ทองหมื่น และภัทราภร พิบูลย์สวัสดิ์, 2560) ในด้านผลิตภัณฑ์ราคา 1,500 บาท อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่มีความแปลกใหม่และการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว อาจคำนึงถึงต้นทุนในการผลิตและการตัดสินใจซื้อของกลุ่มนักท่องเที่ยว

5.5 ผลการศึกษาด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.70

มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การออกแบบกระเป๋าสตริแบบ 4 in 1 (ขจีพรรณ ศิริสมบัติ ยืนยง และศักดา ศรีผา, 2555) ในด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายตลาดออนไลน์ (Online Marketing) หรือการทำการตลาดผ่านการโฆษณาบนสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter และ Instagram ผ่านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต เนื่องมาจากปัจจุบัน (พ.ศ.2563) ธุรกิจออนไลน์ กำลังเจริญเติบโต เพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมออนไลน์หรือสังคมแห่งโลกโซเชียลทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย การจำหน่ายสินค้าระหว่างผู้ประกอบการกับลูกค้าได้ โดยไม่ต้องมีการเดินทาง เป็นช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย ลงทุนต่ำ และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน ดังนั้น ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจึงต้องปรับตัวให้ทันตามเหตุการณ์

5.6 ผลการศึกษาด้านการส่งเสริมการตลาดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.83 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร (วรัญญู แก้วกัลยา และจิรัชย์ ศิริศิริศรี, 2560) และงานวิจัยเรื่อง การศึกษาและสร้าง QR Code ในการรายงานผลการผลิตเข้าสู่สโตร์สินค้าสำเร็จรูป (ณัฐภูมิ บุญมาตย์ และวิษณุ บุญชุติน, 2562) ในด้านผลิตภัณฑ์สามารถต่อยอดในเชิงธุรกิจ SMEs หรือรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ เนื่องจากผลิตภัณฑ์กระเป๋ารูปแบบมาลัยชายนเดียวลายดอกโบตั๋น มีขั้นตอนการผลิตที่ไม่ซับซ้อน และเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น สอดคล้องกับแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่นิยมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) ในสินค้าสำเร็จรูปที่มีเนื้อหาชัดเจน และสมบูรณ์ ก่อให้เกิดความสะดวก และความรวดเร็วในการสื่อสารกับผู้บริโภค

6. องค์ความรู้ใหม่

กระเป๋ามาลัยลายครามเป็นองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการส่งเสริมในด้านการสร้างสรรค์สินค้าของที่ระลึกเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เรื่องราวและเนื้อหาเกี่ยวกับลายครามแต่ละพื้นที่ด้วยตนเอง ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code) อีกทั้งเป็นการขับเคลื่อนความเป็นไทยในมิติวัฒนธรรม โดยการนำทรัพยากรหรือทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์ การต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ และบริการในรูปแบบใหม่ ที่นำไปสู่ความมั่งคั่งของประเทศอย่างยั่งยืน

7. สรุป

7.1 สรุปผลลายครามเพื่อการออกแบบกระเป๋ามาลัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 ท่าน เลือกผลิตภัณฑ์กระเป๋ารูปแบบมาลัยชายนเดียวลายดอกโบตั๋น เนื่องจากเป็นรูปแบบของกระเป๋ามีความเหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวันมากที่สุด สามารถใช้ได้ทุกเพศทุกวัย และนำไปเป็นของที่ระลึกได้ ส่วนลายดอกโบตั๋นที่ใช้ตกแต่งกระเป๋าส ซึ่งเป็นลายที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นดอกไม้มงคล สัญลักษณ์ของความหรูหรา และความสง่างาม ขนาดของกระเป๋

ที่เหมาะสมกับการนำไปเป็นของที่ระลึกและสามารถนำไปผลิตเป็นของที่ระลึกจำนวนมากได้ ควรมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 7 นิ้ว ความหนา 3 นิ้ว สายสะพายกระเป๋ายาว 1 x 36 นิ้ว และพู่ความยาว 7 นิ้ว วัสดุที่ใช้ในการทำกระเป๋าเป็นผ้าแคนวาสสีขาว เพราะเป็นสีที่ทำให้ลายครามสีน้ำเงินมีความเด่นชัด วิธีการตกแต่งลายครามบนกระเป๋าเป็นการปักคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม PE-DESIGN และแก้กระเป๋าเป็นรูปแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 2 x 3 นิ้ว สายคล้องความยาว 0.5 x 3 นิ้ว (เมื่อคล้องกับกระเป๋าสายคล้องจะมีขนาดความยาว 0.5 x 1.5 นิ้ว) เพราะเป็นมาตรฐานในการออกแบบกระเป๋าทรงกลม ตกแต่งด้วยลายดอกโบตั๋น และการปักคิวอาร์โค้ด (QR Code) เมื่อสแกนจะปรากฏข้อมูลแผนที่การท่องเที่ยวและข้อมูลประวัติศาสตร์เครื่องลายครามในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ พระราชวังดุสิต ถนนราชดำเนิน ท่าเตียนหรือชุมชนท่าเตียน บางลำพู ย่านเสาชิงช้าหรือตลาดเสาชิงช้า และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร

7.2 สรุปผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อกระเป๋ามาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน ส่วนตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อมาลัยลายคราม : วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมาตราส่วน (Rating Scale) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความเหมาะสมของวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านราคา ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ด้านผลิตภัณฑ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 2) ด้านความเหมาะสมของวัสดุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของวัสดุโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.64 3) ด้านประโยชน์ใช้สอยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.62 4) ด้านราคาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านราคาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.71 5) ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.70 และ 6) ด้านการส่งเสริมการตลาดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 4.83

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจ และความพึงพอใจในการซื้อกระเป๋ามาลัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์

8.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่การท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ผู้บริโภคสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เรื่องราวและเนื้อหาเกี่ยวกับใน

แต่ละพื้นที่ด้วยตนเอง ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติหรือคิวอาร์โค้ด (QR Code)

9. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และการให้คำปรึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็น อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนสำเร็จ

10. เอกสารอ้างอิง

กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ. (2562,26 มิถุนายน). *วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่า*. วัฒนธรรม.

<http://article.culture.go.th/index.php/template-features/137-2019-07-02-06-14-35>.

ขจีพรรณ ศิริสมบัติยืนยง และศักดา ศรีผา. (2555). *การออกแบบกระเป๋าสตรีแบบ 4 in 1*.

[โครงการพิเศษปริญญาตรี]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ฉัตรดาว สีเขววงศ์. (2561). *การเมืองในราชสำนักฝ่ายใน สมัยรัชกาลที่ 5*. มติชน.

ชลดา รัชตะพงษ์ธร. (2555). *การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ลวดลายเครื่องลายครามไทย*. คณะ

ศิลปกรรมศาสตร์. ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ณรงค์กร ทองหมื่น และภัทรากร พิบุลย์สวัสดิ์. (2560). *การประดิษฐ์มาลัยข้าวสวยจากแกนต้น*

มันสำปะหลังด้วยเทคนิคการติด. [โครงการพิเศษปริญญาตรี]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลพระนคร.

ณัฐภูมิ บุญมาตย์ และวิชญ์ บุญชุดน. (2562). *การศึกษาและสร้าง QR Code ในการรายงานผล*

การผลิตเข้าสู่สู่ตลาดสินค้าสำเร็จรูป. [โครงการพิเศษปริญญาตรี]. วิทยาลัยเทคนิค

มหาสารคาม สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ทวีธาร วรินทร์าครม. (2550). *เครื่องกังไสลายคราม*. พี.วาทีน.

นาทนาม ไวยหงษ์. (2562,26 มิถุนายน). 'มาลัยเงิน' ของที่ระลึกล้ำค่าสะท้อนความเป็น

ไทยในเวทีการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน. VOGUE THAILAND.

<https://www.vogue.co.th/fashion/article/malaisilver>

บัณฑิต จุลาสัย และรัชดา โชติพานิช. (2561,10 มิถุนายน). *นามถนอมในพระราชวังดุสิตที่*

เปลี่ยนไป. มติชนออนไลน์

https://www.matichon.co.th/columnists/news_989676.

ไพศาล กาญจนวงศ์ และอาบทิพย์ กาญจนวงศ์. (2560, มกราคม – มิถุนายน). การประยุกต์ใช้

เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติเพื่อบริการข้อมูลให้นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

กรณีศึกษา วัดพระธาตุตอดสุเทพวรวิหารเชียงใหม่. *วารสารศรีนครินทร์วิจัยและ*

พัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 9(17), 120-134.

- ภูษงค์ จันทวิช. (2551). *เครื่องลายคราม*. เมืองโบราณ.
- วรัญญู แก้วกล้า และจิรัสย์ ศิริศิริศม์. (2560). แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติในเกาะรัตนโกสินทร์. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. 13(2), 201-215
- คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2562, 26 มิถุนายน). การเข้าเฝ้า ร.5 ของสตรีพระราชสำนักฝ่ายใน ทำกันอย่างไร ใครทำหน้าที่อะไรบ้าง. ศิลปวัฒนธรรม. https://www.silpa-mag.com/history/article_39522.
- สายันต์ ไพเราะญจิตร. (2554). *โบราณคดีเครื่องในสยาม แหล่งเตาล้านนาและสุพรรณบุรี*. กรุงเทพฯ : โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. (2556). *องค์ความรู้ว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คู่มือและแนวทางปฏิบัติ*. คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวภัทร ศรีทองแสง. (2561). *การพัฒนาสินค้าของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบากชุม ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี*. สาขาวิชานวัตกรรมการท่องเที่ยวและบริการ. คณะศิลปศาสตร์. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (2553). ลวดลายกับการกำหนดอายุโหลลายครามสมัยราชวงศ์ทวยหนที่พบในประเทศไทย. *ดำรงวิชาการ*. 9(1), 117-132.